

Պապը Ալի Աթինա գապինէթօսու թարափնտան վերինն ճէվապը, քեաֆի ատտիթմէմէքտե տիր (Սրահալ)

Էրգրուտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, թագըմ թագըմ Բուսիալը սարիզլէր, սիրիւլէրինի օթլաթմագ պէհանէսիլլէ, հուտուտու կէշէրէք, մէմալիքի Օսմանիէնէն տուխուլ իլլէմէքտէ, վէ էլլէրինէ հէր նէքի տուշէր իսէ, ախլ ուղասպ իթմէքտէ իմլլէր :

Սապըգ Պուլարիսթան հարպիւնէ նազըրը ժէնէրալ Գրիօֆ, պուտէֆա Տէրիսաատէթէ միւթէվէճճիհէն Սօֆիատան հարէքէթ իլլէմիլ տիր :

Բարիսին Լիպէրթէ դաղէթապընտ օգուսնուշ տուր :

Տամատը հազրէթի Շէհրիեարի ատատէթլու Մէհմէմէ բաշա հազրէթլէրինին Բարիսէ մուվաթէթի թարափըքա խապէր վերիթօր :

Միւշարիլէյ հազրէթլէրի թէպտուլն սէյիսհաթ իթմէքտէ օլտուրու, վէ մանէթլինտէ եալընըզ պիր եալէրին հարպ պուլունտուղու հալտէ, Բոմատան Բարիլէ մուվաթէթի իթմիլ օլուպ, պուրատան տախի պիր գաշ կիւնտէն Լոստրաւա կիտէճէք, վէ Պէրլին իլէ վիւննաեք տախի զիեարէթ իլլէնէճէք տիր :

Պիր աղ վաղըթտան պէրու Պուստապ պուլունտուղու հալտէ, Եուսնան զրալընն եէվմի մախուսու միւնանէպէթիլլէ, պիր գաշ կիւն իլին Տէրիսաատէթէ ալտէթ իլլէմիլ օլան Եուսնան Սէֆլիլ Ս. Գուսնուրիթի ճէնապէրի, Բուսիս սէֆարէթի մայիթէթ վարօրուտ բալիպէն, բազար կիւնիլ իթէքրաթէն Մուտանեա Լա Լեմմա Լուսնա մալը պիր գաշ կիւն Պուստապ գալըրըքտան սօնրա, Տէրիսաատէթէ ալտէթ իլլէնէճէք իմլլէ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն Եսայի Սրբազան հազրէթլէրինին, հէր նէ գատար, տիւնքի

կիւն իլին, Ամեն Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ իատէլի վիլիթա իտէճէքլէրի եաղըմը իտի իտէ տէ, տիւնքի կիւն էօյլէ պիր շէյ օլմամը տըր :

Մայր եկեղեցի քահանայապետան, միւսինն Տէր Երեմիա հայր, տիւնքի կիւն վախճանել օլմուշ տուր :

Տէր Երեմիա հայր վէֆաթ իլլէմիլ, շիմտի պօրճուսնուլ պիր բահմէթ տուսաթ օգուսնուլ տըր, հէր քէս էօլիւր, օնա պիր շէյ տէնիլէմիլ, ֆաղաթ, իշիթտիկիմիլէ կէօրէ, դալէթլէն էսէֆ օլունաճագ պիր հալ վուգու պուլունտուր, շէօյլէքի, պէտպոխիմ ատէմ, քահանայ օլտուղու հալտէ, ատէթա սէֆալէթ իլլինտէ վէֆաթ իթմիլ տիր, իլինքի, նէ քէրիմէսի վէ նէ տէ մախուսուլ թարափըքտան, վաճաղէտէն վէ վաղիկէտէն պուլուննան սիեանէթ կէօրիլէմիլտէն պաշա, նէ սէմթի վէ նէ տէ սէմթիլն քիլիսէօի սանտըրը թարափըքտան տախի իտանէ իտիլէմիլտիր :

Միլլէթէն պէօյլէ խուսուսարա, վէ ոլլէխուսուս րուհպան թագըմլարընն պու եօլտա հալլէրինէ աուլա էհէմիլլէթ վիլիլիպ տէ տիգալաթ օլունմագտա օլմամաթ, հատտէն զիեատէ շաեանը թէէսաիֆ տիր :

ՖԵՐԻ-ԳԻՒԼ

Տէր,

Գիւղիս Թաղ խորհրդայ հրախիւ մամը Գեր. Լուսինեան Տէր Խորեն Ս. Արքեպիսկոպոսն հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատոյց յիշեալ գիւղի Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյ մէջ ուր և մեծ բաղմունքի տանտուտեք խանալ էր ի խիլ զմեզրածօրան չարող Նորին Սրբազնութեանն առաջնորդ Երեմիա-Գալիէքսիսիսիսալ, որն որ Ազգ. դպրոց. դասուն երեւեալ ներկայութեամբ, աւելի շքեղ իմն եղաւ նոցա քաղցրահիշուն և ներդաշնակաւոր երգերովն :

Ապա դարուս Ոսկերբերան հայրենասիրութեան և յառաջադիմութեան օգտաւէտ կէտերուն վրայ, սկսաւ ազգու և տանէն զիւրիմա՝

նախ եղանակաւ առել :

Մինչ հանդէս տաւարելու վրայ էր, ահա յատու հրախիւսգիր մէկը հասնի գիւղիս Յունաց եկեղեցւոյ կողմանէ, որով, Նորին Սրբազնութեան կը հրախիւսէր այցելութեամբ պատուել թաղիս Յոյն հասարակութիւնն :

Իսկայն փութալ Նորին Սրբազնութեան այդ հրաւերը ի գործ դնել, ոյր վասն թափալի և երգեցողաց դասիւք գիւղացի էպ ի յիշեալ եկեղեցին, և այն ինչ թափալը փողոցին դռնէն դուրս ելլելու վրայ էր, ահա յոնական Արծ. քահանայք ծանրախն շորհրօք մոմէղինօք, և քրցիւք, և երգեցողաց դասիւք գաւ յընդունելութիւն, և երգերով կուսմանըքն յեկեղեցի, ուր Ն. Արքեպիսկոպոսն դադրեալն լեզուաւ լալի հօտ և մի հոգիւր ընտրանին վրայօք մի յակիճ բաշց խիտ ազգեցիկ բեմաստացութիւն ըրաւ ի մեծ գոհութիւն ներկայից, ապա Յոյն և լաւ ուսեալ մի քահանայ և ապա երիտասարդք յաշխարհական դասուն գեղեցիկ ճառեր խօսեցան որք ի լոյս պիտի ընծայուին յետ սովորուց :

Ետայ Օգոստոսիան Սուլթան Ապտուլ Համիտ Գոյսեր կենացը համար բարեմաղմութիւններ դէպ երկինք ուղղուելով, թափօրը սկսաւ միւսնայն շքեղութեամբ և հանդիսով դէպ Ազգային դպրոցն գիւղել, ուր և դպրոցիս Պատ. Պ. Անդրէաս Յովհաննէսեան դասախօսին կողմանէ մի գեղեցիկ բանահիւսութիւն կարդացուեցաւ, որով ի պատասխանի Նորին Սրբազնութեան դպրոցաց բարեկամութեան պիտոյցը և դասախօսաց բնիք բանաւորութեամբք վրայօք մի քաջալեր խօսեցէն զինք, դպրոց. քաղցրանուող երգերովն, թաղ. խորհրդայ և թաղիս երեւելի անձանց բնկերակցութեամբք դէպ ի նշան-Թաղ առաջմամօֆի, բժշկապետ Ռուսաց հիւանդանոցի ի ճաշ, ուր արդէն հրախիւսէր :

Ուստի Ֆերի-գիւղի Թաղ. խորհրդը երախտապարտ որտիւ կը փութալ Ձեր պատուական թերթիմ միջոցաւ իւր խորին շնորհակալութիւններն յայտնել Նորին Սրբազնութեան, որ Աղջիւս և դպրոցաց

յառաջադիմութեան նկատմամբ պէտք եղած ջանքերն և զօհողութիւններն չզոնար երբէք : Եւ ի մասնաւորն շնորհակալութիւն կը յայտնէ այն դուստրին համար զոր Նորին Սրբազնութիւնը հաճեցաւ շնորհել գիւղիս աղքատ դպրոցին, ի դիմաց Թաղ. խորհրդայ

Ատեհադպիր Ատեհապետ Յ. Ս. Պէպլէն 6. Կ. Արշաւան 27 Ապրիլ 1882 Ֆերի-Գիւղ

(Հէր նէ գատար բաղար իրթէսի կիւնքի Նուսնէմիլտէ, Ֆէրի քէօյլանտէ վուգու պուլուն րուհանի զիւնէթտէն պահս օլունտուղու սրբատա, Բուս թափիլի հաղթէթլէրինին պիր հաղթէթլէրինէ տէլի եաղըմը իտէ տէ, պու մէքթուպտան անալըքալը վէճէ իւրթէ, մէքթուր զիւնէթի թարափըքա իլլալար իտէն զաթըն վերաիկի մալիւմթտա պիր եանլըք օլուպ, օգուսնան պիր կոնդակ տէ յիլ, պիր նուլթէ իմլլէ) :

ԲԵՍՄԻ

Աշար վերիխինին թէէտտիեաթիւր Նը շալիլ օրարագ, ահապը մահսուլթա վերիլիմէքտէ օլան մաթպուս բուսուլար տէրուսինտէ մուհարէր պուլունաճագ պէտէլթի, վէ զէխանիլի Եօյլիէնին մալ սանտըլարըն վէ եաթտա աշար իտալիլէրի անպարարընա սարէթի թէսիլմինէ մաթտուս օլմագ իւզրէ, զահրարընտա քի թէէտտիեաթ խուսնէսինին, սանտըլ էմիլիլէրիլէ, անպար, վէ մալ, վէ աշար մէմուրթթ թարափըքտան թաթաթ ու թէմհիլ օլունմուսը միւ գիւղիլի ուսուլտան օլունտըն հալտէ, էրէ կէշէն պարզ աշար բուսուլարըն վէ թահգըգաթ ու իթիլիպարաթիլ վաղըքտա նէպարէն, այնէն, վէ եաթտա պէտէլէն իսթիֆա օլունան ու թէսիլիլ, խիլաթ ուսուլ օլալագ, իշպուս բուսուլարըն պաղէն տէրուսինն, վէ պաղէն զահրինէ իշարէթլէ, էմիլալ վաղը ետ իթմէքտէն մէմուս օլան պիր թաղըմ մէմուրթիլ մալ վաղըգաթիլ իսթիֆա լարընտան խաւ պէ խաւ թէմհիլ օլունուպ, ահապը ետէլէրինէ վէ իլլէքտէ, վէ պաղէն տախի տա :

հապը մահուլ պու քիլիլէք մէմուրթ իլէ ուլունարագ, հիլին թէտալիտէ մաթպուս բուսուլարա իթմէկալ, մուսիլարէն տէֆթէրի մուհիլինէ թահիլինէ թէշէպպիւս օլունտուգտա, մէմուրթիլի մուվաթթաթ թարափըքտան վէ իլլիլ աթի վարագալէրէր իպարաղըլա, թէպրիէլի զիմէթ իտալա իթմէքտէ օլունուլարը, վէ աղնամրէսիլ թահիլթը հաղթուտա տալիս, պէօյլէ մուսիլիլէր ճէրէնան իլլէտիլի անալըքալըլա, պատէմա կէրէք աշար, վէ կէրէք աղնամ բուսուլարընքն թէէտտիւ եաթ խանէլէրինտէ էօյլէ մալ վէ աշար մէմուրթընտան դալիլիլին մէօհիլիլէ մուսուտտագ օլան թէէտտիեաթ վաղըքա, վէ զալիլ իթիլալ օլունմալագ, օ մագուլէ ասհապը թէքալիլի վերաիկի աղչէ վէ եաթտա զալիլիլէրի քիմէ վերմիլ իսէ, անտէն արամագ իւզրէ, տէյնէրի եէնիտէն իսթիլիլէ մուսուլ օլունաճաղըն, վէ շիմտիտէն պուրաթըն պիլիլալ աշար իլէ աղնամրէսիլ մինտէն օլան պօրճարընը նիգամ վէ ուսուլիլ առախիլէսիլտէ թէէտիլ եէ իտէրէք, ինրա գըլընաճագ եօլլալմալա մաթպուս բուսուլար թէպրիէլի զիմէթ իթմէլէրի լաղըմ կէլէնէլիլինն ճիւմէլէն իսթիլ իթիլիլալ խալէրէք, քէյֆիլիլէ մալիլէն նէգալէթի ճէլիլիլի թարափըքտան պիլիլիլէ վիլաեաթ իլլէ միւսթաղիլ մալմասարըքթըլըքա, վէ շէհիլ էմանէթի ճէլիլիլին իշար գըլընմըլ օլմաղա, իսթիլ քէյֆիլիլէլիլ իպթիտար գըլընտը :

ՏՕՊՐՈՒ ՃՈ ԵՄԼԱԳԸ ՀԱԳԳԸՏԱ ԳԱՆՈՒՆ ՏԵՐ ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ «ԱՇՔԵԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵՆ»

Պէտէն ճիւմալտէ. — Եւսու գալունուն թարիլի իսթընտան իթիլիլալ պարէն, Տօպրուստա հէր նէվէմագըն օլունթիլ թաթարըք վէ հէֆ ու ֆէրաղը վէ հագըք թաթարըքտան զիեար, Բուսիլիլին սալիլ ճիլիլիլէրինտէ տիւթիլիլ լալէլ օլան գանուլարա, վէ իշպուս գանուլուն ահապը խուսուսիլէսիլն թալիլ տիր :

(219) ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՂԼԱՐ

ճէ պըրագը վիրալ :

— Պէն բէք ալա ֆարգընա վարալագտա իտիւ . . . — տէտի մէրգուլ հայտուտա քէնտուր քէնտուլ . . . — էվիլթ, թա քէնտուրի տիր . . . մէրգուլ արապ տըր . . . արթըք շիմտի իլիմ պիլթմիլ տիր, հէյլա՛հ . . . — Բէմիլ Եօլէն, — տէլի պաղըրալար Ժան Բընօ թէնաճիւպ իլէ գարըք պիր սէվին իւզրէ, — ա՛հ, գաֆալար, իշիլէ չօք իլիլ րասթիլիլալիլ, զաթիլն պէն տէ սիլիլալ րամագտա իտիւ, զահմէթիլիլ ուսթըն ալմըլ օլունուլ, զիեատէսիլլէ մէմուսն օլունուլ :

Մէրգուլ հայտուտա տախի նամէրտէ գօրդաղըք իտէրէք, — Շիմտի պէն սիլիլն բէնչէնիլտէնիլ, վէ սիլ պէնտէն չօք զիեատէ գուլվէթ ու գուտըթէ մալիլ պուլունմագտալըք . . . — պաւա պիր ֆէնալըք եալմանըք . . . տէտի :

Ժան Բընօ, մէրգուլուն լաղըրալընա էհէմիլլէթ պիլիլ վիրմէնէրէք ուսուլարըն սիլիլտի, վէ — Սիլիլ պիր ֆէնալըք եալմանալըքտան պաշա, էկէր իսթիլիլիլնիլ եաղանըք տախի պըրագը վիրիլիլ . . . — տէտի : — Մէրգուլ տախի պըրագըլըք, — տէտի Բէմիլ Եօլէն ինա :

Նամամագտա տըր կիլիլ պիր հալտէ պուլունարագ :

— Հէր նէ գատար լաեք տէլիլ իսթիլիլ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, էվիլթ, սէրպէսթ տախի պըրագըլալ պիլիլէքիլիլ տիր . . . — Սիլ պուստա պիր խըրըքլըք իթմէք իլին կէլիլ իտիլիլ, վէ էկէր թամ վաղթիլտէ եէթիլիլ տէ օլունուլութեամբ օլա իտիլ, պիր տէ առամ էօլալիլիլ օլմագ իտիլիլիլ . . . — վէ հալթիլ քէնտուր ճիւնաեթ շէրիլիլիլ տէ պիլիլիլալ պուլունմագտա իտիլ . . . — Մատամ քի շիմտի սիլ էլտէ սիլիլ, անը տախի պուլունմագ գօլալ տըր . . . — շիմտի բէնիլիլիլ յալպապա պիր քէրէթ իմտան տէլիլ պաղըրաճագ օլամ . . . — արատան եալընըք օն տաղըքա կէշէր կէլմէլ, էվիլէլ քէնտուրիլիլ մէրքէլտէ, վէ պատէհու տախի մահս պէստէ պուլունմագընըքտա շիւրհէ եօգ տուր . . .

— Լաքին, ումալըմ քի պու ֆէնալըք եալմանալըքտան պըրագըլալ էօյլէ տէլիլիլ . . . — տէտի մէրգուլ խըրըք . . .

— Խալը, նալըլ քի սէօյլէտիմ, թէքրաթէն սէօյլէրիմ քի, էկէր սիլ իսթիլ իսթիլիլ, պիլիլիլ պիլիլիլ սէրպէսթ պըրագըլալիլիլիլիլ . . . — ֆաղաթ, պուսն գաղըք սիլալտէն եալընըք պիր մաթիլալալ վար տըր : վէ օ տա պաշա պիր շէյ օլմանըք, իլլա Սիլիլ-Տիւտէն ճէնաղէլիլ անալըքտա պուլունն

Գիւր Պօշնան նամ գաղըքն ճէնալըք բարմաղընտան չալմըլ օլունուլութիւն երիլիլիլ պանա թէսիլ իլլէմէնիլալիլիլ պարէթ պուլունմագտա տըր . . .

— Նէ՛ սէօյլէք օլունուլ, — տէտի Գօրա թէնաճիլիլիլ նալի էլիլ պէլիլ օլարաթ, — մէկէրիլ մէլգիւր երիլիլիլ չարան պուստէմ մի տիր :

— Էվիլթ, թա քէնտուրի տիր . . . — վէ քէնտուր լէհէմիլիլ տէ անալըքլըքտա տըր քի եալմանը պիր տէմ օլմանը, իլլա քէնտուր մալիլ ինրա իտէնիլտէն տիր . . . — Սէօյլէլիլիլ պաղաթիլ շիմտի, մէլգիւր երիլիլիլ նէ՛ նիլիլիլ մէլիլ չալմըլ իտիլիլ . . .

— Գիւրին պիր եալիլիլար եալմանալըքտան նիլիլիլիլ . . . — տէլիլ ճիւմալ վիրալ Բօմի Եօլէն եալմանալ մէօյլիլիլիլ . . .

— Պըրագըլըք սիլ տէ էօյլէ պօշլըքըրալըք . . . — մէկէրիլ պէն էօյլէ մալալ տիլիլիլիլիլ պիրինէ պէնիլիլիլ քէնտուրիլ . . .

— Ֆաղաթ . . .

— Սիլիլ միւրալարըք, — տէտի Ժան Բընօ մէրգուլուն լաղըրալըքտան քէնտուր . . . — պէնտէն րարալըք տալըքտան սօնրա, մէլգիւր երիլիլիլ պաշա պիրինէ սաթմագ իտիլ, էօյլէ տէլիլիլ . . .

— Խալը, էօյլէ պիր նիլիլիլիլիլ պուլունմագտա տէլիլ իտիլ . . .

— Էվիլթ, սիլիլ միւրալարըք,

մէլգիւր երիլիլիլ պիր սէրմանէ իտէրէք, վէ լաղըմ կէլէն գօրդու եալիլիլիլ րարալ օրարմագ իտիլիլիլ, իտիլ, սաղըքլըք վէ նամուսուլ իւզըլիլիլ եմիլ իտէրիւ քի, իտիլ :

Հէր նէ գատար մէլգիւր մէլգիւր հալտէ կիլիլէք պիր շէյ պուլունմագտա տէլիլ իտիլիլ տէ, էօյլէ պիր խըրըքն պիլիլ նամալիլիլ զէրինէ եէմիլ իթմէքիլիլ գաղըքը տըլըք կէօրտի կիւնտէն, Գօրա քէնտուրիլ գալթ իտէմէքէրէ կիլիլ մէկէ պաշալար :

Ժան Բընօ թէքրաթէն քէլալէ աղալ պիրին :

— Բէք ալա, — հայտէ սիլիլն տէտիլիլիլիլ կիլիլ օլուն օլուն, օլպապտէ միւստալէ վէ խալտա եա գաղըքմագ իսթիլիլ, — սիլիլն նիլիլիլ ու մագուսիլիլ վարըն նէ օլուն իսթ օլուն, պէնտէ օ վաղիլիլ ֆէնտէն, մէլիլ տիր . . . — շիմտի մէլգիւր երիլիլիլ նէ՛րէտէ տիր, անը անալմագ իսթիլիլիլ :

— Պէնիլ օտալտա տըր :

— Սիլ նէրէտէ օթիլումագտալըք :

— Մարէտէ, Բա-տըլա-Միլ սօ գաղըքտա :

— Պէնիլիլ պէրապէր օտալըք կիլիլիլ, վէ մէլգիւր երիլիլիլ պանա թէսիլ իթմէլիլիլիլ . . . — իլլալ շիմտի պու կիլիլ տէն պանա իլլալալ վար տըր . . .

— Բէք ալա, պուսնուլունուլ կիլիլ

տէլիլ . . . պաշալ իսթիլիլիլ, էմիլիլիլ ինրալէ հաղըքլըք . . . — իլլալ քի պաղալ տիլիլիլ էլիլիլիլ գուրթիլալըքլըք իսթիլալտէն տէլիլ տիր . . .

Գօրա Ժան Բընօ պիր թարափալ շէլիլալ պարագ :

— Սիլ պու տալմ իլէ պէրապէր մի կիլիլէքիլիլիլ . . . — տէտի մէրգուլուն գալըքտան տիլալըք իշիլիլիլ օլարագ, — Սաղըքըք քէնտուրիլիլ . . . — Օլմալըք քի սիլիլ պիր առալալալ տիլիլիլիլիլիլ :

Ժան Բընօ երիլիլիլ սէս իլէ սէօյլէլիլիլ :

— Խալը, պու խուսուտա պէնիլ իլին հիլ պիր թէլիլիլ պուլունմագտա տէլիլ տիր . . . — իլլալ մէրգուլուն եանրտա հիլ պիր սիլալ պուլունմագտէ օլմալըք հալտէ պէնիլ եալմագտա իսթ իլլիլիլ վար տըր . . . — վէ մէրգուլ գօրդագ վէ նամալիլ օլունուլալ հայտէ, պէնտէ իսթ մէրալիլ վէ քիւսթիլիլ լըք վար տըր . . . — հէր պիր իսթիլիլիլ վէ գօլալըք պէնիլ թալալըքտա տըր . . .

— Երիլիլիլ, սիլիլ իլին գօրդագ հիլ պիր շէյ եօգ տուր . . . — տէտի մէրգուլունարագ Բէմիլ Եօլէն, — պէն սիլիլն եանրեղտալ պիր գուլու կիլիլ պուլունմագըք մէմալ պուլուն . . .

Ժան Բընօ տախի քէնտուր թարափըքտան Գօրալըք գուլալըք եալմանալըք, վէ եալմանալըք սէօյլ

